

знову запрацювала сигаретно-пакувальна лінія, потужністю 50 млн. шт. сигарет на місяць. Нова тютюнова фабрика налаштована розпочати свою діяльність з відновлення випуску старих добре відомих багатьом поколінням шанувальників сортів сигарет – "Орбіти" і "Львова" [6].

Отже, Львівщина є інвестиційно привабливою для іноземних інвесторів, що зумовлено великою ємністю потенційного ринку, стратегічно-вигідним розташуванням, розвинутою комунікаційною і транспортною інфраструктурами, історично розвинутою промисловістю. Ці всі чинники сприяють тому, що Львівська область посідає третє місце по залученню інвестицій, а в номінації "інвестор року" переважає угорська компанія "Данкар Крафт" та компанія "Форма маркет КФТ", які вклали у ЗАТ "ЛАЗ" 30,6 млн. \$. Також спеціальну відзнаку отримала французька компанія "Лафардж Україна" за залучення 4,5 млн. \$ для ВАТ "Миколаївцемент". За підсумками року, відзначено також англійських інвесторів, оскільки за участю їх капіталу на території області утворено 34 підприємства, серед яких: СП "Галка", СП "НТОН", АТ "Кредит Банк Україна", ТЗОВ "Яблуневий дар" та інші. Також за підсумками конкурсу – виставки Купуйте Українське" виявилось, що більше 15 % її учасників працюють з іноземними інвестиціями, а саме: ЗАТ "Львівська кондитерська фірма "Світоч", СП "Галка ЛТД", ВАТ "Концерн "Стірол". Всі ці підприємства мають інвестиції в Росії, Англії, Німеччині, Польщі та інших країнах. Більшість підприємств-переможців були із Львівщини. Крім того, продукція, представлена на виставці, отримала високу оцінку кваліфікованих експертів – фахівців у галузі якості, і щонайголовніше – здобули визнання у споживачів, на мій погляд, одна з найвагоміших переваг для успішного процвітання підприємства [7].

Література

1. Сазонець І.Л., Джусов О.А. Міжнародна інвестиційна діяльність. – К: Центр навчальної літератури, 2003.
2. За матеріалами круглого столу "Регіональний досвід залучення іноземних інвестицій" – Львів – 2-3 лютого – 2000 р.
3. www.visnuk.org.ua.
4. Держком статистики України. Статистичний щорічник України – К: "Консультант" – 2004 р.
5. www.svitoch.com.ua.
6. www.Rejnoldstobakko.com.ua.
7. www.korespondent.net.
8. Шоколадний переділ/ Швагуляк – Шостак О – www.nestle.com.ua.
9. Сухий О.О. Формування інвестиційного клімату в економіці України// Вісник ЛКА – 20002 – випуск 12 – С. 12-17.

УДК 339.52(477) Асист. С.М. Лихолат; студ. О.О. Кутракова – Львівська КА

ВСТУП УКРАЇНИ У СОТ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Розглянуто наслідки вступу України у СОТ; вплив СОТ на вітчизняну промисловість; наслідки загострення конкурентної боротьби.

Ключові слова: система СОТ, антидемпінгові справи, іноземні інвестиції, торгівля, конкуренція.

Assist. S. Lykholat; stud. O. Kutrakova – Commercial Academy of Lviv

Entry of Ukraine in WTO: problems and prospects

The consequences of Ukraine becoming a member of WTO have been considered; influence of WTO on domestic industry; consequences of sharpening of competitive activity.

Keywords: system WTO, anti-dumping businesses, foreign investments, trade, competition.

Процес приєднання України до системи СОТ розпочався 30 листопада 1993 року і з того часу це питання набуло популярності та зацікавило багатьох аналітиків та дослідників економічного спрямування. Цю тему досліджували такі автори як Т. Циганкова, В. Мазуренко, О. Білорус та ін.

За останній період інформаційна діяльність активізувалася: ЗМІ висвітлюють різні аспекти входження України у СОТ, аналітичні центри прогнозують позитивні та негативні наслідки очікуваного співтовариства.

Використовуючи міжнародний досвід, стає очевидно, що країни-члени СОТ отримують значні переваги: збільшення іноземних інвестицій; зменшення митних тарифів; отримання можливостей захисту інтересів виробників згідно з процедурою розгляду торгових спорів СОТ та ін. Так після вступу у СОТ прямі інвестиції в Болгарії зросли майже у 4 рази, а у Словенії майже вдвічі [5]. Міністр економіки України Арсеній Яценюк запевняє, що "...за умови вступу України у СОТ прямі іноземні інвестиції у перші роки членства зростуть на 30 %" [3]. Однак, чи допоможе це усім галузям економіки? Як вступ у СОТ відобразиться на розвитку діяльності вітчизняних підприємств різних галузевих напрямів? Експерти встановлюють кардинально протилежні думки щодо результатів вступу України у СОТ. Зокрема, для:

- *Автомобільної промисловості* – вітчизняне автомобілебудування очікують негативні наслідки. Можуть бути втрачені існуючі основи виробництва недорогих автомобілів у Запоріжжі. Українські автомобілебудівні підприємства зазнають значної конкуренції з боку західних виробників, чия продукція імпортуватиметься в Україну за низькими тарифами. Це, у свою чергу, зменшить приплив іноземних інвестицій у вітчизняні підприємства.
- *Хімічна промисловість*. Ця галузь налічує понад 200 підприємств. Однак, у всіх цих підприємств високий ступінь зносу основних засобів (понад 50 %). Зростають також витрати на виробництво через постійне подорожчання сировинних ресурсів та збільшення тарифів. Все це зумовлює низьку цінову конкурентоспроможність хімічних товарів. Вступ до СОТ дасть змогу збільшити приплив іноземних інвестицій у вітчизняне виробництво, внаслідок чого можна буде змінити технологію, розширити асортимент продукції для імпорту. На теперішній час найкраще продаються за кордон мінеральні добрива (25 % усього хімічного експорту) та неорганічна хімія (37 %) [2]. Однак, тут існує істотна проблема, що може в майбутньому скоротити величину експорту хімічної продукції – це антидемпінгові справи, які порушили ЄС та США, зокрема 15 справ стосовно хімічної продукції та її експорту.
- *Металургія*. В Україні працює 350 підприємств, що займаються чорною металургією. Зі вступом у СОТ галузь отримає додаткові інвестиції, що знадобиться для переоснащення обладнання, адже їх знос становить 60-70 %. Збільшиться можливість скасування квот на експорт продукції до ЄС, взагалі можливість збільшення експорту до ЄС становить до 90 млн. доларів США.

Негативним моментом є знову ж таки антидемпінгові справи проти експорту металевої продукції за кордон – 72 справи вже порушено. Зникнуть також будь-які податкові пільги (раніше вітчизняні підприємства з металопродукції звільнялися від 70 % податку на прибуток).

- *Сільське господарство.* Для підприємств АПК вступ у СОТ буде "боротьбою за виживання". За експертними оцінками, найважче буде виробникам цукру, м'яса та молока, бо український ринок найбільше відкриється саме для цих продуктів, а в Україні ці галузі довго перебували у занепаді. Працівники АПК очікують, що членство у СОТ зменшить ввізні мита, а отже подешевшає імпортна, якісніша за вітчизняну, сільгосптехніка та селекційні матеріали.

Негативним наслідком може стати загострення конкурентної боротьби між національними та іноземними виробниками овочів, фруктів, цукру, адже іноземні підприємства мають більші капітали, а головне – користуються дотаційною підтримкою своїх держав. Тут необхідно згадати нещодавнє інтерв'ю Арсенія Яценюка журналу "Кореспондент" (31.10.2005), в якому він наголосив на необхідності підвищення ефективності державної підтримки АПК, а також пообіцяв з боку уряду вживати суворих заходів за демпінг на українському ринку з боку іноземних підприємств.

За даними центру Разумкова, який на цей час займається дослідженнями вступу України у СОТ, видно, що не всі галузі дійсно готові "вийти на одну сцену" з країнами-лідерами, які вже набули членства у СОТ.

Дійсно, входження у СОТ дасть змогу лібералізувати режим торгівлі між Україною та ЄС, зменшити тарифи, диверсифікувати торговельні потоки. Малий та середній бізнес виграє від створення передбачуваних та стабільних правових засад, адже головним принципом СОТ є транспарентність (прозорість) торгівельної політики. Спрощення системи ліцензування підприємств дасть змогу забезпечити підвищення ефективності ЗЕД та конкурентоздатність, не будуть створюватися пільгові заходи на користь окремих виробників.

На думку економіста Світового банку Лева Фрейнкмана, "...для того, щоб не мати великих економічних проблем у СОТ, Україні потрібно провести реформи у сфері стандартизації" [6]. За його словами, Україна повинна перейти на систему стандартів, які базуються на європейській основі. Фрейнкман також вважає, що виникне проблема українського експорту "внаслідок низького рівня його диверсифікованості". "Якщо українські підприємства сподіваються на високий приплив іноземних інвестицій, необхідно підвищити рівень реформ в інвестиційному кліматі", – каже пан Фрейнкман [6]. Лише тоді очікування вітчизняних підприємств щодо великих капіталовкладень та модернізації технологій реалізуються. Експерт зі Світового банку дотримується думки, що "...Україна – це площадка для виробництва товарів і послуг для більш дорогих ринків Європи та Росії". Якщо погодитися з цією позицією, то на нашу думку, українські підприємства зможуть лише виграти у завоюванні європейського ринку збуту вітчизняної продукції, однак, за умов повного виконання зазначених вище реформ. Одночасно збільшиться прибуток підприємств, а великі організації зможуть зайняти першочергові місця серед лідерів СОТ.

Членство у СОТ запобігне проблемі ізоляції торговельної діяльності від країн Заходу та Центральної Європи, Сходу та країн Балтії. Це дасть змогу українським бізнесовим структурам розширити свою діяльність за межі України, що, у свою чергу, підвищить рівень рентабельності національних підприємств.

Рада Підприємців України (РПУ) акцентує увагу на таких перевагах як:

- розширення експортного потенціалу;
- забезпечення дієвих механізмів правового захисту інвестицій та інновацій;
- прискорення реструктуризації та модернізації національного виробництва;
- перспективи розвитку ринку послуг.

Поряд з такими перевагами, РПУ вказує на серйозні проблеми, які чекатимуть вітчизняні підприємства:

- використання України розвинутими країнами як ринку збуту своєї продукції, внаслідок чого імпорт затьмарить вітчизняну продукцію;
- занепад конкурентоспроможних галузей;
- дискримінація національних виробників [7].

Дискримінація вже проявляється в недосконалій процедурі антидемпінгових розслідувань через відсутність чітко визначених критеріїв, а також у тому, що розвинуті країни можуть використати правила СОТ на свою користь, знехтувавши при цьому інтересами новачків.

Використовуючи світовий досвід (Молдови, Польщі, Грузії), можна зазначити, що недосконала готовність національних підприємств в умовах відкритого економічного середовища спричинить деформацію внутрішнього споживчого ринку, і це факт.

Література

1. Циганкова Т.М. Глобальна торгова система: СОТ – Монографія. Київ – 2003.- С.13-40, 554-610.
2. Галицькі контракти № 13, березень 2003
3. Яценюк: за умови вступу України в СОТ приріст ВВП складе 1,9 % – Кореспондент – Українська мережа новин – www.korespondent.net
4. Мельник Л. Можливості для Українських підприємств після вступу в СОТ – www.universum.org.ua
5. Станіслав Власенко WTO – СОТОЗНАВСТВО №36 28/09/05 – www.fpu.org.ua
6. Світовий банк не впевнений, що Україна вступить до СОТ в 2005 році – www.foreignpolicy.org.ua/headlines/globalization/wto
7. Рада підприємців України – www.business-rada.knm.org.ua
8. www.visnuk.org.ua
9. www.zn.kiev.org.ua
10. www.ukraineinfo.org.ua

УДК 504.062.2+504.03

Н.Л. Магура, канд. пед. наук – БАТІ;
Б.О. Магура – НЛТУ України

ДЕЯКІ ПІДХОДИ ДО РОЗВ'ЯЗАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОДОВОЛЬЧИХ ПРОБЛЕМ

Розглядаються деякі підходи до вирішення глобальних екологічних проблем, зокрема продовольчої. Одним із важливих шляхів виходу з екологічної кризи є подолання духовної кризи людства.